

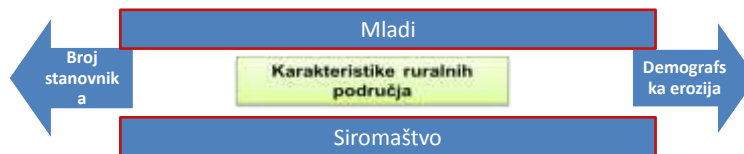


## Sadržaj

1. Položaj mladih u ruralnim sredinama – osvrt
2. Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – osvrt
3. Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – JLS – osvrt
4. Zaključci



## Položaj mladih u ruralnim sredinama – osvrt



- U pojedinim državama članicama EU rizik od siromaštva je u ruralnim sredinama dvostruko veći nego u gradskim, u Srbiji i veća i ima regionalnu dimenziju.
- Svaki peti stanovnik sela u Republici Srbiji stariji je od 65 godina, dok je u regionu južne i istočne Srbije to svaki četvrti.
- Odnos mladog i starog stanovništva pokazuje da na svakih 100 stanovnika starijih od 65 godina, dolazi samo 69 onih mlađih od 15 godina (u južnoj i istočnoj Srbiji samo 52).

28.06.2017

f&amp;w

PARTNER Solutions



## Položaj mladih u ruralnim sredinama – osvrt

### Faktori diskriminacije i isključivanja mladih iz ruralnih područja\*

- Zaposlenost –
  - Stopa nezaposlenosti ruralnog stanovništva starosti 15+ (2013) - 15,6%.
  - U sektorima informisanja, komunikacije, finansijskih delatnosti i delatnosti osiguranja i u sektoru stručnih, naučnih i inovacionih i tehničkih delatnosti, zaposleno ruralno stanovništvo participira sa svega 0,5 - 1,1%.
  - Mladi u uzrastu 15-24 godine tek u 21% slučajeva su zaposleni u nepoljoprivrednim sektorima, a polovinu iz ove kategorije čine neaktivna lica.

\*Drugi nacionalni izveštaj o socijalnom isključivanju i smanjenju siromaštva, Vlada RS, 2014.

NIRAS

f&amp;w

PARTNER Solutions



## Položaj mladih u ruralnim sredinama – osvrt

### Faktori diskriminacije i isključivanja mladih iz ruralnih područja\*

- Socijalni servisi –
  - Predškolskim obrazovanjem obuhvaćeno samo 29% dece iz ruralnih područja;
  - 67,19% ukupno nepismenih u RS živi u ruralnim područjima;
  - Gradska područja – 22%, ruralna područja - 7% visoko obrazovanog stanovništva;
  - u siromašnim opštinama dostupnost obrazovnih institucija nije ravnomerno obezbeđena

\*Drugi nacionalni izveštaj o socijalnom isključivanju i smanjenju siromaštva, Vlada RS, 2014.



## Položaj mladih u ruralnim sredinama – osvrt

### Faktori diskriminacije i isključivanja mladih iz ruralnih područja

- Digitalni jaz\*
  - Nedovoljno razvijena IKT infrastruktura i širokopolasni pristup internetu (52,4% urbane teritorije i 28,5% u ruralne teritorije pokriveno)
  - Zastupljenost računara: 66,3% u gradskim, a 50,9% u ruralnim područjima. **Stopa rasta zastupljenosti računara je 3,3% u gradskim, a 7% u ruralnim područjima (2012-2013).**
  - Zastupljenost interneta: 63,8% u urbanim, a 42,5% u ruralnim područjima U poređenju sa 2012. godinom, rezultati pokazuju da se ovaj jaz smanjio - **Stopa rasta zastupljenosti interneta je 6,3% u gradskim, a 9,3% u ruralnim područjima (2012-2013).**
  - Kompjuterski pismeno 20%, delimično poznaje rad na računaru 14%, a 66% ruralnog stanovništva je nepismeno

\*Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u RS, 2013, RZS





## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – osvrt

- Senzibilizacija politike ruralnog razvoja na pitanja mladih:
- 15 puta - STRATEGIJA POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE ZA PERIOD 2014-2024. GODINE ("Sl. glasnik RS", br. 85/2014)
  - Vizija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja RS:  
*...da se prirodnim resursima, životnom sredinom i kulturnom baštinom ruralnih područja upravlja u skladu sa principima održivog razvoja, kako bi se ruralne sredine učinile primamljivim mestom za život i rad **mladima** i drugim stanovnicima ruralnih područja.*
- 13 puta - REPUBLIC OF SERBIA IPARD PROGRAMME FOR 2014-2020
  - THREATS - Emigration of people, especially of the **young population**, from rural areas



## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – osvrt

### 8.2.9. Selection criteria

Type of selection criteria		Points
The investment is located in the areas with difficult working conditions in agriculture <sup>11</sup>	yes/no	25/0
Recipient is certified for organic production	yes/no	20/0
Investment project is in the sector of milk production for holdings with up to 50 cows; or investment is in the sector of meat production for	yes/no	15/0
Applicant is a person younger than 40 years at the time of application	yes/no	15/0
Applicant is a woman	yes/no	15/0
Recipient is a cooperative or a member of cooperative	yes/no	10/0





## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – osvrt

### Intenzitet podrške kroz IPARD

- *Intenzitet podrške, izražena kao udeo javne podrške u prihvatljivim troškovima investicije, iznosi do :*
  - 60 % od ukupnih prihvatljivih troškova , ili
  - **65 % u slučaju kada su nosioci investicije mladi poljoprivrednici (mlađi od 40 godina u trenutku podnošenja zahteva),**
  - 70 % - u planinskim oblastima (spisak naselja u planinskim oblastima Aneks 4),
  - Dodatnih 10 % se može dati za ulaganja u investicije skladištenja otpada ili da investicija koristi životnoj sredini.
- *Stopa sufinansiranja EU iznosi 75 % od javne pomoći.*



## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – osvrt

### IPARD Predlozi za mlade:

- **Treba da se podigne broj poena za osobe mlađe od 40 godina starosti od 15 do 25 bodova što bi podstaklo mlade ljude da ostanu u ruralnim područjima.**
- **Povećati intenzitet pomoći za mlade poljoprivrednike sa 65% na 70% , i predivdeti posebnu meru podrške za mlade poljoprivredne proizvođače koji su početnici**





## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – JLS – osvrt

- Problemi osetljivih grupa na lokalnom nivou su neafirmisani i razmatraju se sporadično i fokusirano, uglavnom u domenu mladih kroz lokalne kancelarije za mlade. Međutim, ni u ovim slučajevima nije izgrađena posebna ruralna dimenzija.



## Položaj mladih u politici ruralnog razvoja – JLS – osvrt

Kriterijumi*	Br. Poena	LS1	LS2	LS3	LS4	LS5	LS6	LS7	LS8
Analizirana su pitanja osetljivih grupa stanovništva (mladih i žena), bez ruralne dimenzije	1			x	x				x
Analizirana su pitanja osetljivih grupa ruralnog stanovništva (mladih i žena)	2					x	x	x	
Predviđena podrška osetljivim grupama stanovništva (mladi i žene), bez ruralne dimenzije	3			x	x				x
Predviđena podrška osetljivim grupama ruralnog stanovništva (mladi i žene)	4					x	x	x	
Osetljive grupe ruralnog stanovništva (mladi i žene), aktivni su članovi formiranih savetodavnih tela odgovornih za ruralni razvoj	4								x
Osetljive grupe ruralnog stanovništva (mladi i žene), aktivni su članovi formiranih tela LS za donošenje odluka (komisija) odgovornih za ruralni razvoj	5								

\*Branislav Milic, Matteo Vittuari, Natalija Bogdanov / "TERRITORIAL CAPITAL IN RURAL DEVELOPMENT: A IMPACT OF LOCAL GOVERNMENTS, CASE STUDIES FROM SERBIA" / Abstract Proceedings of the AEK50 Seminar "Agriculture and Rural Development - Challenges of Transition and Integration Processes", Belgrade, September 2013





## Zaključci

1. Mladi kao kreatori i nosioci inovativnosti
2. Inovativnost kao opcija za podršku mladima

- Podrška inovativnosti u ruralnom razvoju mora biti drugačija od podrške inovativnosti u drugim sektorima
- Politika ruralnog razvoja treba da upravlja mnogo kompleksnijim procesom inovativnosti koji uključuje više aktera i zainteresovanih strana
- Ključni momenat za inovativnost u ruralnom razvoju je sam početak procesa i podrška mora biti usmerena, pre svega, na početne faze procesa
- Rizici moraju da se posmatraju kao sastavni deo inovativnog procesa i podrška ruralnim inovacijama može da bude dizajnirana tako da upravlja greškama
- Uključivanje mladih od samog početka planiranja inovativnosti, pa sve do implementacije, od ključne je važnosti. Politika ruralnog razvoja može da podrži postojeće, ali i da kreira nove načine ohrabriranja mladih da pravovremeno učestvuju u procesu



## Zaključci

- Tržište može da ne odgovori (finansijski) na inovacije koje se odnose na šire društvene potrebe (npr. Podrška ranjivim grupama) i/ili koje nisu profitabilne. Politika ruralnog razvoja može da finansijski doprinese nosiocu inovacije za dodatnu vrednost koju je proizveo (mere koje se odnose na podršku neproizvodnim aktivnostima)
- Stvaranje inovacije jednako je važno kao i njena diseminacija – kreiranje mreže za ruralne inovacije (EIP network na nivou EU i država članica, Nacionalne mreže za ruralni razvoj, LAG i sl.)
- Uspostavljanje i unapređenje sistema za praćenje i ocenjivanje može da pomogne u analizi rezultata i doprinosa inovacija i inovacionih procesa.





## Hvala na pažnji!

**Branislav Milic**

Rural Development Expert

Rural and Regional Development Support to Serbia  
A project funded by the Swiss Agency for Development and Cooperation - SDC  
Implemented by a consortium led by NIRAS

T +381 11 3444 349

M +381 63 8427 471

E [branislav.milic@niras.com](mailto:branislav.milic@niras.com)

A Mekenzijeva 67, 11000 Belgrade, Serbia

